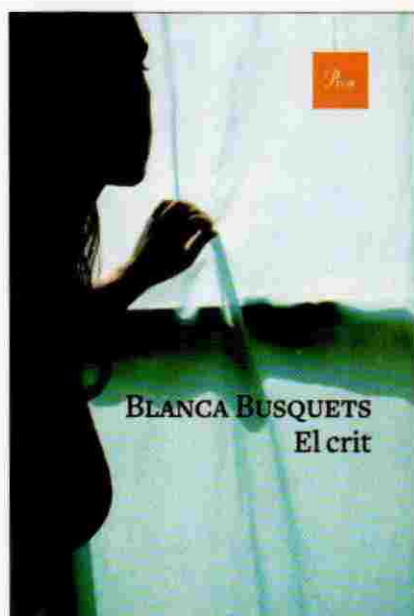

Tria personal

per Xulio Ricardo Trigo

Blanca Busquets

El crit

Proa, Barcelona, 2019.

Hi ha un debat permanent en literatura sobre la conveniència d'explicar històries del present o, al contrari, deixar passar el temps i que es vagin covant en el nostre interior fins a convertir-se en passat, d'aquell que es pot viure amb un cert distanciament. Blanca Busquets, però, ha escollit un present rabiós fent servir l'atemptat de la Rambla de Barcelona i el procés polític català com a rerefons de la seva novel·la.

Ningú no pot negar que les seves ficcions són atrevides i que aquesta característica també atorga intensitat als personatges. Diria que és un dels principals actius d'*El crit*, la capacitat per integrar-los dins d'un moment

històric que els condiona sense anul·lar-los, que els fa vibrar sense perdre de vista que al capdavant són éssers de carn i ossos, que prenen impuls de les seves passions i que acaben sent persones que necessiten dels altres per tal de completar-se.

Blanca Busquets ha construït una trama d'intriga emocional en la qual els personatges persegueixen la felicitat a través de les seves relacions, però són actors i actrius d'un món modern perquè això no els suposa renunciar a la seva intimitat. Així, anem assistint al recorregut vital de sis personatges que es van entrellaçant de manera subtil i, alhora, imparable. De tots ells, sens dubte, ens quedariem amb la Judit i el Gerard, però també els altres estan molt ben dissenyats i porten el lector per aquest camí d'intriga emocional que comentàvem i que, al capdavant, és la vida mateixa.

El resultat és una ficció arrabassadora, capaç de clavar-nos al sofà fins a la darrera pàgina. Però no és tan sols per l'interès dels personatges i les seves trajectòries. Blanca Busquets també llueix per una prosa que acompanya molt bé la intensitat de la novel·la. Són paràgrafs llargs o mitjans que conformen un continuïum, que ens obliguen a perseguir la història. Els diàlegs formen part sovint del mateix paràgraf i abunden les frases curtes que es van succeint i que ens impedeixen deixar de llegir perquè desperten el nostre sentit lector.

Potser, doncs, malgrat l'encert que representa enfrontar-se al nostre

present més flagrant, el que més sorprèn de la novel·la és el seu estil, la capacitat de l'autora per embrancar-nos dins la història i obligar-nos a volar fins al final. I no tant perquè sigui necessari tancar de manera rodona un llibre que ens parla del sentiment d'orfandat que tots portem a dins, sinó més aviat pel pur plaer de llegir, d'anar a l'encaç dels mots, de deixar que ens inundin amb aquesta mena de ficció que acaba sent una part inseparable de la vida.

Les benaurances

Joan Cavallé

Joan Cavallé

Les benaurances

Angle, Barcelona, 2019.

Joan Cavallé és un escriptor d'interessos plurals que fa molts anys que treballa gèneres com el teatre, la narrativa, l'articulisme, la traducció

o els textos sobre art. Es pot dir que en tots ha deixat aportacions significatives, però la lectura d'aquest llibre de contes, *Les benaurances*, ens fa veure que l'autor sembla trobar-se especialment de gust dins el gènere i, en un temps com el nostre en què la narrativa curta no gaudeix de gaire favor editorial, no ens estranya que s'hagi publicat un recull com aquest.

Les benaurances és un llibre d'històries en el qual allò més important, a parer nostre, són els personatges. Cavallé sap mirar al seu voltant amb rigor crític i analític, construint personatges que ens sorprenen per la seva humanitat. Pocs dubtes tenim durant la lectura sobre la seva versemblança, sobre les passes que segueixen per incorporar-se a la vida, tot i que algun detall sempre ens recorda que algú mou els fils, que som davant d'una ficció molt ben pensada, que les intencions de l'autor passen també per la crítica i la ironia. Com a lectors, el gaudi és molt intens perquè ens porta a enfrontar-nos amb el nostre destí, a escollir el camí sense deixar de banda la reflexió necessària.

Tot això no seria possible sense un estil molt treballat, fruit de moltes obres anteriors en les quals ha anat consolidant l'ofici. Les narracions se'ns van escolant amb una gran facilitat, però això no li treu complexitat a l'hora de l'anàlisi, i, a més a més, ens trobem amb una gran riquesa expressiva i lingüística. Lluny de l'idioma pla i sense matisos que fan servir molts escriptors actuals,

Cavallé sap trobar la paraula justa i aplicar-la perquè la narració guanyi sentit.

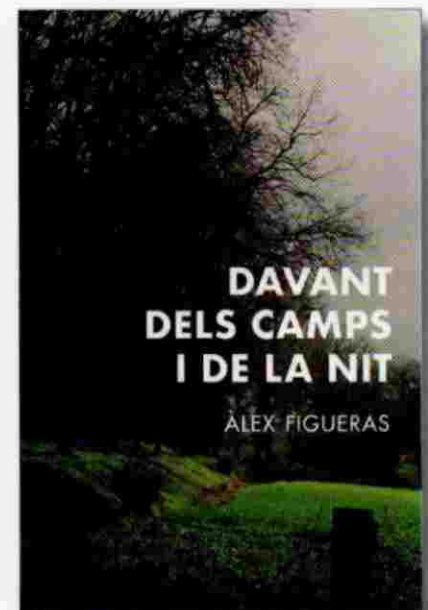
Els personatges de *Les benaurances* busquen camins per fer el seu viatge a la felicitat i, per molt que ens vulguin vendre el contrari, aquests camins no són sempre planers, no depenen de coses materials. L'encert d'aquest llibre rau en la capacitat de l'escriptor de construir éssers humans que ens subjuguem d'alguna manera, de vegades per aquelles característiques especials i intransferibles que tots desem a dins i que els altres només són capaços de descobrir en molt poques ocasions.

Una lectura, doncs, tremendament estimulante que col·loca Joan Cavallé en la primera fila dels nostres narradors, però que de cap manera és una sorpresa si llegim els seus llibres anteriors. Hi ha, això sí, una evolució profunda que ens emociona a cada línia, una comprensió de la condició humana amb un cert esperit clàssic. Molt recomanable.

Alex Figueras

Davant dels camps i de la nit
El Gall Editor, Pollença, 2019.

Va haver-hi un temps, no gaire llunyà, en què la narrativa catalana destacava per la qualitat dels seus dietaristes. La modernitat ens ha portat una mena d'entronització de la novel·la i l'ensorrament —sobretot a nivell de les grans editorials— de la poesia o la literatura personal. No deixa de resultar curiós en un món que necessita

cada cop més l'anàlisi de les persones lliures, la mirada d'aquells qui són capaços d'interioritzar el que veuen i tornar-nos els seus pensaments en forma de paraules.

De vegades, però, ens arriben obres que tonifiquen aquesta sensació i ens endinsen un cop més en la gran tradició dietarística en la nostra llengua. És el cas de *Davant dels camps i de la nit*, d'Alex Figueras, un recull de notes peculiar i necessari. L'autor dedica les pàgines a seguir el solc del que passa al seu voltant i ho transforma en literatura, però també ens ofereix els seus pensaments sobre literatura i art, els seus passeigs pel territori, els successos de la seva vida familiar. L'estructura és senzilla, un any rere l'altre, i a dins anotacions que prescindeixen dels dies en què no passa res significatiu.

Prensa: Mensual
Tirada: 250 Ejemplares
Difusión: 250 Ejemplares

Hi ha escrits sobre literatura, és clar, sovint comentaris o raonaments que ens mostren l'afecció de l'autor per Josep Pla o Montaigne, per poetes com Pessoa o per meravelles com *Aigua verda*, de Marisa Madieri, entre molts altres. Aquests apunts són breus la major part dels cops, però transmeten l'estima profunda de Figueras per la lectura i ens ofereixen reflexions singulars que només es poden presentar quan aprofitem la literatura per a construir i construir-nos.

Un altre aspecte que ens crida l'atenció són les notes que parlen del territori, del seu entorn més immediat o d'altres de més llunyans vistos des de l'actitud del *flâneur* que viu el paisatge, la ciutat, les botigues, com a detonador de la pròpia memòria o dels coneixements acumulats. Aquests fragments estan molt ben escollits i ens acosten, des d'un altre angle, a les interioritats que conformen l'escriptura.

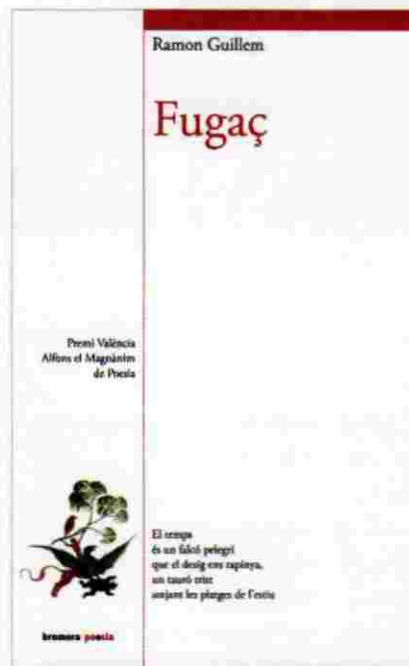
Al capdavant, els dietaris són una mica això, retalls de vida viscuda, memòria de lectures o de moments que ens acompanyen en el nostre recorregut. Àlex Figueras sap trobar les paraules precises, ens transmet idees i ens fa viure la il·lusió d'acompanyar-lo en les seves reflexions. Crec que no es pot demanar més a un llibre d'aquesta naturalesa i el recomano vivament a tots els qui somien en un món diferent, un món en el qual encara la paraula té sentit a l'hora d'interpretar-lo.

Ramon Guillem

Fugaç

Bromera, València, 2019.

És fugaç la poesia? És un instant que passa i no torna, un moment de goig i de joia que està condemnat a la desaparició? La bona poesia ens demostra que no és així. La poesia és una exploració del temps que vivim, una aventurera que s'escola entre les

fulles de terra després de passejar-se per les branques més altes. Arriba a saber tant de les nostres interioritats, la paraula poètica, que la seva presència és immutable malgrat les aparences.

Aquesta reflexió neix de la lectura de *Fugaç*, el nou llibre de Ramon Guillem, que acaba de guanyar el Premi València Alfons el Magnànim i que suposa una nova fita en l'obra d'un autor reconegut i de llarga trajectòria. Premis com l'Ausiàs March, el Vicent Andrés Estellés, el Maria-Mercè Marçal o diversos premis de la crítica, entre d'altres, ens donen notícia d'un recorregut que va començar el 1985 amb *D'on gran desig s'engendra* i que no ha deixat d'avançar en la seva recerca d'un discurs poètic capaç de fer-se representatiu del nostre temps.

Un bon exemple de la idea que plantejàvem en el primer paràgraf d'aquest comentari és el poema que encapçala el recull: «Ha estat tan fugaç / l'assalt de la llum. / Però el camí de la mort / és ple de roses.» Ens parla de la fugacitat, però, alhora, ens insinua la importància de la memòria que ha registrat la bellesa del camí, la possibilitat de

transcendència. La llum també és el motiu d'altres poemes, com ara a «Vol tan alt», en què la pregunta més punyent no és la que ens porta l'evidència: «què faré amb tant d'amor?», sinó la que roman més amagada: «amb quins llavis besaré / la violència en la llum?».

Ramon Guillem fa poesia amb els moments que es queden entre nosaltres i, per això, només són fugaços quan es fan visibles. Després, el poeta els fa recórrer un camí interior que ens subjuga per la seva —només en aparença— lleugeresa. En tenim una bona mostra en el poema «Ser feliç»: «Ser feliç és senzill / quan és dolça la mort / del crepuscle. / Quan tot l'abisme possible / és el clotet que es fa / al palmell de la mà.»

El conjunt de poemes que ha escollit Guillem per reunir-los a *Fugaç* suposa un salt important en la manera de mirar del poeta, sempre entre la contundència i l'eteri, entre la carnalitat i la subtilitat. Depurats fins a trobar la medul·la, són versos que ens encanten d'entrada amb la seva musicalitat, però que ens van deixant un pòsit de sentit, una visió del món de la qual difícilment podem escapar. A mesura que ens hi endinsem podem entendre que són la imaginació al servei de la vida.